"జీయాద్దీక్షితపద్ధతిః"

స్వధర్మే నిధనం శ్రేయః, పరధర్మో భయావహః.

నియోగీశ్వరము

(దీక్షిత శతకము)

గ్రంథకర్త:

అచ్యుతుని వేంకటాచలపతిరావు.

ప్రథమముద్రణము ౧౦౦౦ ప్రతులు.

స్వధర్మప్రవర్తకులును శ్రీ దీక్షితప్రశిష్యులును నగు
శ్రీ శైవాద్వైతమతస్థాపక, కోటీశ్వర దీక్షితులవారిచే
ప్రకటింపఁబడియె.

బెజవాడ, ఆంధ్రగ్రంథాలయ ముద్రాక్షరశాలయందు
బ్రి॥ కర్లపాలెము కోదండరామశర్మ గారిచే ముద్రింపఁబడియె.

 1931. [మూల్యము రు 0—4—0.

దీక్షిత సంవత్ ౧౧౨,

శ్రీ దీక్షితచరిత్ర వివరము

౧ శ్రీ దీక్షితకావ్యపంచకములోఁజేరిన శాస్త్రితం కోటీశ్వర శాస్త్రులవారిచేఁ వొల్లొల్ల సంస్కృతమున — గురుదిగ్విజయము

౨ బ్రహ్మశ్రీ కనుపర్తి మార్కండేయశర్మగారిచే నాంధ్రమునందు వచనకావ్యము — శ్రీ దీక్షితచరిత్ర

3 మహామహోపాధ్యాయ కొక్కొండ వేంకటరత్నకవి విరచితము, పద్యకావ్యము (బ్ర॥ మందపాటి లక్ష్మీనారాయణశర్మచేఁ బ్రకాశితము) — నియోగివిజయము

౪ బ్రహ్మశ్రీ పులిపాక పూర్ణయ్య పంతులవారిచే ఆంగ్లమున సమగ్రము — శ్రీ దీక్షితచరిత్ర

౫ బ్రహ్మశ్రీ నారపరాజు లక్ష్మీకాంతకవి విరచితము ఆంధ్రమున ఆఱంకముల నాటకము — న. ల. విజయము

౬ బ్రహ్మశ్రీ అబ్బరాజు హనుమంతరాయశర్మ కృతము ఆంధ్రమున పద్యకావ్యము (బ్ర॥ వోడవరపు దేవశరాజుశర్మ పాకయాజి ప్రకాశితము) — శ్రీ దీక్షితచరిత్ర

౭ బ్ర॥ నందివాడ జగన్నాథకవివిరచితము — శ్రీ దీక్షితహరికథ

౮ బ్ర॥ అచ్యుతుని వేంకటాచలపతిరాయకవివిరచితము — నియోగీశ్వరము

౯ బ్ర॥ గన్నవరం వేంకటరాయశర్మ కవివిరచితము — శ్రీదీక్షితశతకము

౧౦ బ్ర॥ వఝ్ఝు సూర్యనారాయణ కవి విరచితము — శ్రీదీక్షితశతకము

౧౧ మహామహోపదేశక అప్పాశర్మకవికృత సంస్కృత — చిదానందశతకము

[౪-౫-౭-౯-౧౦ ఈ సంఖ్యగలవి ముద్రిత కాఁగలయును.]

స్వసంఘమునందు అనేకసత్కవులు దీక్షితులవారిని గురించి ఆంధ్రమునను సంస్కృతమునను అష్టకములు నవరత్నములు పంచరత్నములు నియోగిరత్నభూషణము అనునవి మొత్తం ౫-౬ వందల పద్యములు గలవు. క్రమక్రమముగ అన్నిటినిఁజేర్చి గ్రంథరూపముగ ముద్రించి స్వకాభిమానుల కందఁజేయ దృఢసంకల్పముగలదు. పరమేశ్వరుఁడు మాసత్సంకల్పమును సఫలీకృతము చేయుఁగాక.

కృష్ణాతీరం, దుర్గాక్షేత్రం,
చిదానందాశ్రమం, బెజవాడ,
ప్రజాపతి భాద్రపద శుక్ల చతుర్థి.

ఇట్లు దీక్షితప్రియశిష్యుఁడు,
శ్రీ వై॥ మ॥ కోటీశ్వరదీక్షితులు.

ఓమ్

తొలిపలుకు

మతోద్ధారకులు.

శ్రీమద్భరతవర్షమని ప్రశస్తిగాంచిన యీ మనపుణ్యభూమియం దెన్నెన్నియో మతము లుద్భవించినవి. తత్తన్మతస్థాపనార్థమై యెందఱెందఱో మతగురువు లుదయించి యస్తమించి యున్నారు. అట్టి మతగురువులలోఁ గొందఱొక్కొక్కశాఖనే యుద్ధరించుట కవతరించినవారై యున్నారు. ఈ శాఖోద్ధారకులందు బ్రహ్మశ్రీ నందిరాజు లక్ష్మీనారాయణదీక్షితులవారుఁ గూడ నొకరు. కొందఱునియోగు లాత్మజ్ఞానశూన్యులై వైదికపథచ్యుతిచేఁ జిత్తశుద్ధి కోలుపడి కడుంగడు దీనదశల నల్లాడునప్పుడు దీక్షితులవారు వారల కాత్మతత్త్వము నెఱింగించి సత్పథమునందుఁ బ్రతిష్ఠించి శ్రోత్రియులఁ గావించిరి గాన వీరిని నియోగులందఱుఁ దమశాఖోద్ధారకులుగ భావించుట యం దేమి వింత? కాన వీరే నియోగీశ్వరులు. సాధారణమతోద్ధారకుల కందఱకుం బలె వీరలకుంగూడఁ బ్రతికక్షిసంఘర్షణ లనివార్యము లయ్యెను. అయ్యది సార్వత్రికమగు సామాన్యవిధి కాఁబోలు! వీరి చరిత్రలోఁ గొన్ని ఘట్టములు సాక్షాచ్ఛ్రీశంకరాచార్యులవారి చరిత్రలోని సారాంశములతో సరితూగుచున్నవి.

కక్షలు.

ప్రాయికముగ నొకమతము ప్రబలమగునప్పు డింకొకమతము దుర్బలమగుట సర్వసాధారణము. ఆకాలమునం దట్టి మతోద్ధారకులకు విరోధు లొకకొందఱుండుట లోకధర్మమే. దానంజేసి యొక్కెడ మతగురువులు కొంతకొంత శారీరకాపాయమునకుంగూడఁ బాల్పడవలసియుండును. శ్రీ శంకరుల

వారిని గాలభైరవుఁడు వధింపసమకట్టినరీతి వీరిచరితలోఁగూడ "ధృష్టద్యుమ్నవధ" పొందుగన్పించుచున్నది. ఇంతయేల? వేదములో సైతమక్కడక్కడ నిందురిని దూషించువా రున్నట్లు కన్పట్టుటలేదో! కావున మతోద్ధారకుల యెడ వైర మాయాకాలములందుండుట సహజమేకాని వీ రిటీవలివా రగుటం జేసి యీనాఁటికి సైతము శత్రులు నిలిచియుండుట తటస్థించుచున్న; దదియు శోచనీయమే. ఎట్లనఁ బ్రతిసంఘమునకుంగూడ స్వాత్మసంస్కరణముల కన్ని యధికారములు కలవుకదా! దాని కితరులు సంతసింపవలసినదే కాని ద్వేషించు టేమి ధర్మము? కట్టా! ఇయ్యదనివార్యదైవసంఘటన కాఁబోలు!

గ్రంథరచన.

ఈ శతకగ్రంథము వ్రాయ నన్ను నియమించిన శ్రీ॥ వై॥ మ॥ కోటీశ్వరదీక్షితులవారి నిదేశబద్ధుండనై యేకప్రాసము నేకవృత్తము జరిత్రాత్మకత్వముబినిసెట్లో తరించి మధ్యమధ్య వచ్చిన గ్రంథనష్టములకోవాటించి బ్రహ్మశ్రీ వారు నాకొసంగినగడువులోనే యీగ్రంథముం బూర్తిం గావించితిని; కాని నే నీ శతకము వ్రాయుటకుం దగనివారలలో నగ్రగణ్యుండనేమో యని లోలోన జంకువొడముచున్నది. శ్రీ దీక్షితులవారి యాజ్ఞాదృఢబంధముం ద్రుంచుకొనఁ దగు లేకుని నా వాగ్దత్తమునుండి వెనుదీయుట కాపురుషలక్షణమని యీ సాహసమునకు ప్రొగ్గతిలంబడితినే గాని నాశక్తిసామర్థ్యములనే నాధారపడి యీపని కొప్పుకొనలేదుగాన పాఠకమహాశయులు నన్ను క్షమింతురుగాక!

ఇట్లు

గుంటూరు,
ప్రజోత్పత్తి భాద్రపదశుక్ల
వినాయకచతుర్థి.

బుధజనవిధేయుఁడు,
అచ్యుతుని వేంకటాచలపతిరావు,
గ్రంథకర్త.

ద్వైవాద్వైతమతస్థాపకారిణం దీక్షితం గురుం
వందే కోటీశ్వరం శశ్వత్కాశ్యపం శ్రౌతపారగం॥

శ్రీ॥ బ్ర॥ మ॥ కోటీశ్వరదీక్షితులు,
శ్రీ దీక్షితవిలాసమ్, బెజవాడ.

ప్రకాశకులు.

గ్రంథకర్త:

అచ్యుతుని వేంకటాచలపతిరావు.

ఓమ్

శ్రీసద్గురుభ్యో నమః

అంకితము.

శ్లో॥ ఓమిత్యేకాక్షరం వందే సచ్చిదానందవిగ్రహం
అచ్యుతాచల మీశానం బ్రహ్మానందయతీశ్వరం.

శ్లో॥ శ్రీపాదకంజం విమలం విరాజం
ఆనందభాజం శశిసూర్యభాజం
జ్ఞానం దదానం జగతాం నిదానం
వందే యమీశం ధుతమాయ మీశం.

శ్లో॥ యస్యాలోకనచంద్రికా విదళితుం శక్నోతి మోహాంధతాం
యస్యోదారవచస్సుధా మనుభవన్ మూకః ప్రవక్తా భవేత్
యస్యానందమయోదరం కువలయం ప్రాబోధి బోధాంశుభిః
బ్రహ్మానందయతేః పదాబ్జయుగళం వందే శివం దేశికం.

ఉ॥ ఎవ్వనిచూపు వెన్నెలలు మన మోహాంధము విచ్చునో
ఎవ్వని వాక్సుధల్ చెవుల నించిన మూగ లుపన్యసింతురో
ఎవ్వని చిత్ప్రబోధము గ్రహించి జగంబులు మేలుకాంచునో
అవ్విభు బ్రహ్మతీర్థుల సహర్నిశముల్ మది నిల్పి కొల్చి యీ
మవ్వపుఁ బొత్త మా గురుసమర్పణముం గొనరించి మ్రొక్కెదన్.

విషయసూచిక.

ఓం.

నియోగీశ్వరము

దీక్షితసంస్తుతి.

నారీహృదయాబ్జవాస! నిగమ
శ్రేణీరసోల్లాస! వి
జ్ఞానానందమయాంతరంగ! త్రిజగ
త్కల్యాణశోభాంగ! స
న్మానీంద్రస్తుతపుణ్యమూర్తి! శ్రుతిక
ర్మప్రాప్తధీస్ఫూర్తి! ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

2 శ్రీనవ్యప్రతిభావిలాస! సుగుణ
శ్రీసంపదుల్లాస! వి
ద్యానైపుణ్య వికాస! దుష్టజన సం
హారప్రభాసా! స్వక

ర్మానుష్ఠానపరాయణైక సుమన
స్సాత్యోద్భవానీశ! ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

3 శ్రీనిత్యప్రభుతావినోద! గుణరా
శిస్ఫురిస్ఫుటామోద! సం
ఘేనైర్మల్యనిధాన! పావన నియో
గిక్షేమసంధాన! దు
ర్మానచ్ఛేదధురీణ! భక్తజనతా
ర్తత్రాణపారీణ! ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

అవతారము

4 మానింపం దగు దేవతావళికి దు
ర్మార్గంబు వాటించి యెం
తే నీచంబుగఁ జూచుచుండు దనుజా
నీకంబు శోకంబులన్
హాహాహాహానము సేసినట్టిహరి దీ
నోద్ధారుఁ డీ వయ్య! ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

5 ఏనాఁ డీశుశ్రితిధర్మముల్ చెడునో నాఁ
డే నేను జన్మించి విూ
హానిన్ బాపుదు దుర్మతాంధులను జ
క్కాడింతుఁ బొమ్మంచు మున్
శ్రీనాథవుఁ డొప్పినట్లు జరిపిం
చెన్ మిమ్మఁ బంపించె ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజాని యోగీశ్వరా!

6 మానింపంబడు పుణ్యమూర్తులకు సా
మాన్యంబుగా నీశ్వరా
ధీనప్రాభవ మబ్బియుండు నెపుడున్
దేవత్వ మా దేహిలో
లీనంబై చరియించు నందు రిది నీ
లీలల్ వెలింబుచ్చె ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజాని యోగీశ్వరా!

— వంశము —

7 నేనే భూస్థలి జన్మమంది దురితా
నీకంబుఁ బోకార్చి శు
ద్ధ్యానందం బొనగూర్చునట్టి విమ
లాద్వైతంబు నర్దిక్కులం

దానం బంపెద నన్న శంకరుల ర
యాృ! నందిరాడ్వంశ! ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

—— నివాసము ——

8 శ్రీనాథుండు వికుంఠపట్టణమునన్
జెల్వొందుచందాన, గౌ
రీనారీధవుఁ డంబికాసహితుఁడై
క్రీడించు కైలాస సం
స్థానంబుంబలె, కేపలీపురి భవ
ద్ధామంబుగా వెల్గు ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజాని యోగీశ్వరా!

—— జననము ——

9 ఆనారీ చినమాంబగర్భమున ఘం
టార్యప్రభాంకూరసం
తానంబై ధర వెల్గు శాలిశక హా
స్త్రామ్నాయమహీందు (౧౭౮౩) వ
త్సానన్ గల్గు ప్రమాదిలో నవమి జ్యే
ష్ఠజ్యోత్స్నలన్ దూగుచున్
జానా యుత్తరతారయందుఁ దులలో
జన్మించి దీపించు ల

శ్రీమన్నారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

— జననీజనకులు —

10 నానాచింతల మానియోగు లతిదై
న్యంబందఁ దన్మానస
గ్లానిన్ బాపఁదలంచి సర్వవిబుధా
హ్లాదంబుగా నారసిం
హానూనాకృతిఁ బూని వచ్చితిరి చి
న్నాంబాతనూజాత! ల
శ్రీమన్నారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

11 శ్రీనారీపతిపాదపద్మయుగళీ
సేవాసముల్లాస మా
మీ నవ్యప్రతిభాంతరంగమున స్వా
మీ! భక్తసంత్రాణదీ
క్షానందం బిగురొత్తఁ బుట్టితిరి ఘం
టార్యప్రభాంకూర! ల
శ్రీమన్నారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

— విద్యాభ్యాసము —

12 నానాఁటన్ శిశుభావమున్ విడిచి వి
ద్యాజ్ఞానంబుతో వర్ధిలం

గా నైదేండ్లకు నొజ్జయొద్దఁ జదువం
గాఁ బంప నత్యల్పకా
లానఁ సర్వము నేర్చి తీ వపుర ! క
ల్యాణప్రభాపూర ! ల
క్ష్మీనారాయణ ! కీర్తిభాస్వర ! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా !

—— ఉ ప న య న ము ——

13 మీనైపుణ్యముఁ జూచి బంధుజనముల్
మెచ్చంగ హెచ్చైన మీ
దానఁ ఘంటయసూరి భూరిశ్రీవి
ద్యల్ మీకు నేర్పింప నెం
తో నిష్ఠాత్మత నెన్మిదేండ్ల కుపనీ
తుఁ జేయఁడే మిమ్ము ల
క్ష్మీనారాయణ ! కీర్తిభాస్వర ! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా !

—— వే దా ర్థ జి జ్ఞా స ——

14 ఆనాఁ డల్ల వసిష్ఠసన్నిధినె సం
ధ్యావందనప్రోక్త మం
త్రానఁ గల్గిన యర్థముఁ గనెదు ను
త్సాహంబుఁ జూపించి వి
జ్ఞానస్ఫూర్తిని వెల్లడించితిరి మీ
సామర్థ్య మేమందు ? ల

శ్రీమన్నారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజాని యోగీశ్వరా!

రా జ స న్మా న ము

15 ఆనాఁటం గల రాజపూజిత సద
స్స్యాదేశముల్ ఫారశీ
లోనన్ భాసిలు నట్టిభాష తమలో
లోపింపకే వెల్గుటన్
భూనాథుండగు జంగనాధిపతి మి
మ్మున్ సత్కరింపండె! ల.
శ్రీమన్నారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజాని యోగీశ్వరా!

వి వా హ ము

16 మీ నైర్మల్యము సత్ప్రివర్తనము నం
ప్రీతిన్ విలోకించి పూ
ర్ణానందంబున సుంకరాన్వయుఁడు బం
గారయ్య పుత్రిన్ వివా
హానన్ వీరమ నిచ్చె మీ, కతనిభా
గ్యప్రాప్తి కేమందు! ల
శ్రీమన్నారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజాని యోగీశ్వరా!

సహపాఠీద్వేషము

17 'తానం బాడి విభూతిఁ బూసిన యధా
ర్థ బ్రాహ్మణత్వంబు మీ
లో నెట్లొప్పెడుఁబో? నియోగికులజుల్
భూదేవులా? విప్రస
న్మానానర్హులు, మీరు రాజు' లను నిం
దావాక్య మేనీతి? ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

18 ఏనాఁ డెంతకు లేఁడు విశ్వపతి తా
నే శేషవాల్మీకియై
మీ నేస్తం బొకపూఁటకైన గొనక 'యే
మీ! మాకు మ్రొక్కంగ లే
వా! నీ కెక్కడి విప్రజన్మ' మనలే
దా? వానితో నేమి? ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

వేదవిద్య

19 "పో, నీ కేటికి వేదవిద్య" యని కో
పోద్దీప్తిమై లోభిచం
దానన్ మీకనకయ్యదీక్షితులు నిం
దాడంగ నేమాయె? మో

దానఁ శ్రీ నరసింహదేశికులయొ
ద్దఁ విద్దె రాలేదె ? ల
క్ష్మీనారాయణ ! కీర్తిభాస్వర ! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా !

—— శ్రోత్రియత ——

20 స్నాన ధ్యాన తపో జపాది బుధస
న్మానంబు పాలించి · యెం
తో నాస్తిక్యము మోములం దలరఁ జే
తోభీతిఁ గల్గించు వి
ప్రానీకంబులు శ్రోత్రియప్రథను దా
ల్పఁ శక్య మాటెట్లు ల
క్ష్మీనారాయణ ! కీర్తిభాస్వర ! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా !

—— సహపాఠికిఁ బ్రత్యుక్తి ——

21 నానాశాస్త్రవివేకవైభవనిధా
నం బైన విద్వాంసుఁడే
దా నీర్ష్యఁ దిగనాడఁ డట్టియెడ నీ
దర్పంబుఁ జూపించి నా
పై నీసుఁ బచరించు టెంతపని వి
శ్వప్రా ! పొకా ల్మంటి ల
క్ష్మీనారాయణ ! కీర్తిభాస్వర ! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా !

22 "పోనీ క్షత్రియులే నియోగు లని ప
లొప్పికల్ వెలింబుచ్చి తే
నా నీ తెల్వికిఁ జాలు రాజపదవి
న్యాసంబుచే క్షత్రియుం
డౌనా ము న్నల రాజవిద్య యన వ
హ్వా! రాజు కే విద్దె?" ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

—— గురుకోపము ——

23 ఆ నిర్యోగమె మీ నియోగ మని వి
ద్యాదాత మి మ్మింటికిన్
రానియ్యం దగదంచు శాస్త్రమును నే
ర్పన్ మానెగా, నంతమా
త్రాన్ బీటలమీఁదిపెండ్లి యెటు గుం
డ్రా దాచినన్ డాగు? ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

—— మేధాశక్తి ——

24 మీ నైర్మల్యము మీ యశోవిభవముల్
మీ బ్రహ్మతేజం బెటుల్
కానంజాలును గ్రుడ్లగూబలు జగ
త్కల్యాణ కల్యానటత్

ధీ నైపుణ్యముఁ జెట్టపట్టితన నెం
తే విద్య మీ కబ్బె ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

25 మీ నూత్నద్యుతి, బుద్ధివైభవము, వా
గ్మిత్వంబుఁ గన్నారఁ దాఁ
గానంజాలక మిమ్ముఁ బొమ్మనియె నాఁ
గాకేమి ము న్నేకసం
ధానగ్రాహికి విద్య లెండుఁ గొదువౌ
నా? దేశికాధీశ! ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

26 దీనోద్ధారకుఁ డా రమాధవుఁడు ని
ర్దేశించిన ట్లీ ధరా
గ్లానిన్ దీర్పఁగఁ బుట్టువారు త్రిజగ
త్కల్యాణసంపాదమా
ధీనైర్మల్యవిశిష్టవైభవముతో
దీపింతు రిన్ బోలి ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

పునర్విద్యాభ్యాసము

27 ఆనాఁ డక్కనశాస్త్రి యన్ గురుఁడు వి
ద్యారాశి, తన్మండలీ

ధానిఁ గర్తపురిఁ వసించుతఱిఁ ద
త్సాన్నిధ్యమం దట్లు వి
ద్యానై పుణ్యములఁ గడించితిరి కా
దా? మీకు లో టేది? ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజాని యోగీశ్వరా!

—అక్కన్న గురునిష్ఠాపకత—

28 మానింపందగు పాండితీభరితుఁడుఁ
భద్రాత్ముఁడుఁ శుద్ధవి
ద్యానిర్మాలితమత్సరుం డయిన య
క్కన్నార్యుఁ డాత్మీయశా
ఖానిందల్ గమనింపకే చదువు దీ
క్షఁ జెప్పఁడే మీకు ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజాని యోగీశ్వరా!

29 లోనఁ బుట్టు వివేకదీప్తి పురికొ
ల్పంబో సమత్వంబు న
జ్ఞానుల్ కొందఱు మీరు మే మనుచు
నానామీనమేషంబు లెం
తేనిఁ లెక్కిడుచుండ్రి వేత్తల కిదే
హేయంబుగాఁ దోఁచు ల

శ్రీమన్నారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

30 దీనోద్ధారకులార్తరక్షణకళా
ధీనాంతరంగుల్ మనీ
షానిర్ధార్యులు చిత్కళాభరణభా
స్వత్పూర్ణిమాచంద్రులౌ
జ్ఞానుల్ సర్వజగత్సముల్ పరుల నీ
ర్ష్యన్ జూడఁగా లేరు ల
శ్రీమన్నారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

31 తానే నేర్చితి నంచు మిట్టిపడి వి
ద్యాదానమం దాసలే
పూనం జాలని బద్ధమత్సరుఁడు దు
ర్మోహాంధఘోరాటవిన్
జానై పండెడు వ్యర్థసాలతరువై
నాశిల్లఁడే స్వామి! ల
శ్రీమన్నారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

విశ్వపతి దురాగతము

32 హీనాత్ముండగు విశ్వపుం డపుడు తా
నేతెంచి యక్కన్నతో

నానాభంగులఁ గొండెముల్ వలికి "యు
న్నా! వీఁడు విద్వేషి సు
మ్మా; నీచాత్ము నియోగిఁ, దాను మనలో
నేసాటి యన్నట్టి దు
ర్మార్గిన్ వెంటనె గెంటివేయు" మన నే
మార్మోర్ జివా ట్లబ్బె ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

— విశ్వపతి పరీభూతి —

33 "కాని మ్మోరి నియోగివైదికుల కే
కత్వంబె సిద్ధించుఁ గా,
కానే యిట్టి విభేదబుద్ధి మనకే
నా బ్రాహ్మణత్వంబు? ఛీ!
పో నీనీతికి మెచ్చికొంటి" ననఁడే
పుణ్యాత్ముఁ డక్కన్న, ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

— ద్వేషలాభము —

34 తా నట్లాడిన యక్కశాస్త్రిఁ గనివం
తన్ దమ్మిడీమోముతో
మానంబంతయు హానమై తుదకుఁ గొం
పన్ జేరి లజ్జాపరా

ధీనస్వాంతలఁ గుంచె విశ్వపతి యిం
తే ద్వేషలాభంబు ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

— భా ర్యా వి యో గ ము —

35 ఆనందంబుగ ఘంటసూరి ఘుచ్రిలిక
ర్మాధారసంభావితా
ధానంబుం బొనరించె నంతట భవ
ద్భార్యావియోగంబు చి
త్తానన్ గారియపెట్టఁ జిన్నతనమం
దత్యంతశోకంబొ! ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

— పు రో హి త కో ప ము —

36 దీనుండై స్మృమహోమ నన్నవగ నెం
తే కర్మంబు జేయఁగాఁ
బూనన్ మీకనకయ్యదీక్షితులు రా
హోమ్మన్నఁ దాటాకుపు
స్తానన్ నేరిచి తండ్రిచే నపరముల్
సల్పించితౌ రౌర! ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

అక్కన్న గురుప్రశస్తి

37 తా నంతఁ భవదంగనామరణవా
ర్తఁ విన్నమాత్రిన లో
లోనఁ గుందిన యక్కసూరి, మనమే
లుఁగోరి నానాఁట రా
రాని తెల్వికి మెచ్చి వ్యాకరణ త
ర్కంబుల్ బఠింపించె ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

38 భానుప్రస్ఫుటమైనదీప్తి గల వి
ద్వత్సారు లౌవార లెం
దేనిఁ గొంచెపుసేతకుం జొరక నీ
తిఁ పీడఁగాఁబోక శి
ష్యానుగ్రాహకు లౌచు నిష్కపటవి
ద్యాదానదీక్షాసమా
ధానం బౌ మన మంది శిష్యులఁ దమం
తఁ జేతు రీరెల్ల ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

గురుదక్షిణ

39 మీనైపుణ్యసుపుణ్యవర్తనలకుఁ
మెప్పొంది యక్కన్న మో

దాన౯ "పుత్రి! షడంగపాఠము సమా
స్తంబయ్యె, వేఱొండు చం
దాన౯ నీ గురుదక్షిణల్ వలదు, వే
దపో్రక్తనిష్కామక
ర్మానుష్ఠానము నేర్పు చుండఁ గదే
మాకట్న" మంచాడెల
శ్రీమన్నారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

—— బందరుజయము ——

40 ఆనాఁడే మచిలీపురి౯ విపులదీ
వ్యత్పద్లమన్నాటి వం
శాన౯ వేంకటపుణ్యమూర్తి బహుదీ
క్షన్ సోమయాగంబుఁ జేఁ
బూన౯ గాతలు మోసముల్ సలుప మీ
పూనిక౯ జయం బట్టె ల
శ్రీమన్నారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

—— ప్రథమపాఠశాల ——

41 మీఁ నేర్పుం బచరించి బందరుపురి౯
బెంపొందు విద్వత్సభా
స్థానంబందు జయంబుఁ గాంచి నిజశి
ష్యశ్రేణిక౯ స్వల్పకా

లానన్ వేదము నేర్పితౌర! జగదా
హ్లాదంబు సంధిల్ల ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

— ద్వితీయ వివాహము —

42 శ్రీనారీమణి నిచ్చె మాధవునకున్
క్షీరాబ్ధి, గౌరీసతిన్
దా నిచ్చెన్ హిమవంతుఁ డాశివునకున్,
దద్రీతి మీ కిచ్చెఁ బూ
ర్ణానందంబుగ రాయమంత్రి నిజక
న్యన్ గోటమాదేవి ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

— కడలూరు ప్రయాణము —

43 తా నుద్యోగముఁ జక్కఁ బెట్టుటకు బ
ద్ధప్రీతిఁ గృత్తింటివం
శానన్ వెళ్లెదు రామమంత్రి కడలూ
ర్సాగన్ దలంపూని ల
క్ష్మీనాథప్రతిమాను నిన్ బిలిచి 'ర
మ్మో పోద' మం చాడె ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

—— భాష్యత్రయశాంతి ——

44 ఆనాఁ డాకడలూరు కేగి నిజవి
ద్యానైపుణిన్ జూపి భూ
మానందుం డగు రామచంద్రియతిపా
దాంభోజసాన్నిధ్యమం
దే సిద్ధం గని సర్వభాష్యచయశాం
తిన్ సల్పి తౌ కార! ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

—— కడలూరుపండితులు ——

45 మానింపందగు మీసునీనిపుణతల్
మన్నింపఁగా లేక రో
షానన్ బండితకోటి కీర్ష్య మది హె
చ్చన్ జేరఁగా వచ్చిరే?
పౌనౌ దాగెడిచోట దయ్యములు తో
డైవచ్చిన ట్లయ్యె, ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

—— ధ్వాంతవిజయము ——

46 "శాస్త్రీ! బాలకుఁ డెంత? పో" మ్మనుచుఁ గ్రి
న్నన్ మధ్వసిద్ధాంతశా

ఖానిష్ఠాతులు దాడికెత్తి తనుపైఁ
గయ్యంబు సాగింప మీ
ధీనవ్యప్రీతిభాబ్ధివీచికలయం
దే ద్వైత మడ్గంబె ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

47 మీనేర్పుల్ గనులారఁ గాంచి మదిసం
ప్రీతిన్ వివేకించి మా
ధ్వానీకంబులు సర్వపుస్తముల మీ
కర్పించి "మీమాంసశా
స్త్రిన్ గల్గిన ధర్మముల్ నిలుపు మా
ర్యా!" యం చని గ్గాదె ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

తీర్థయాత్ర

48 మీనేస్తంబున రామమంత్రి బహుక
ర్మిష్ఠుండునై యాత్రికై
పూనన్ శిష్యులఁగూడి వారివెనుకన్
బో మీరుతీర్థంబులన్
స్నానాదిక్రియ లాచరించితిరి పూ
ర్ణానందసంపన్న! ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

పునరాగమనము

49 తా నాపై రుజఁ గుంది గ్రామవిభుఁ డం
తంబంద కామేశ్వరా
ర్యానందార్యుల మిత్త్రిపుత్త్రికుల మీ
రల్ బందరుఁ జేర్చి యెం
తేనిష్ఠన్ శ్రుతిపాఠశాల మరలన్
నిల్పించి తౌరౌర! ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజాని యోగీశ్వరా!

బంధుయాజనము

50 నానాఁటన్ బదిరెండుమాసములు చ
న్నన్ దండిశ్రాద్ధంబు రాఁ
గానన్ దత్సుతుఁ డెవ్వరిన్ దిథికి భో
క్తల్ గా నిమంత్రించు నం
చానన్ బల్కి నియోగిబ్రాహ్మణులనే
యర్చింపుఁడీ యంచు ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజాని యోగీశ్వరా!

రేపల్లి వేదపాఠశాల

51 తా నొక్కండట ఘంటదేశికుఁడు వే
దాధ్యాపనప్రక్రియా

దీనుం డయ్యెను రేపలీనగరిలో
దేదీప్యమానంబుగా
నానందించిరి వేదపాఠనిలయం
బబ్బెఁ గదా యంచు ల
క్ష్మీనారాయణ ! కీర్తిభాస్వర ! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా !

కులపతిత్వము

52 హానిన్ జెందక శిష్యులందు శ్రుతివి
ద్యాదీప్తి వర్ధిల్లఁగా
నా నేమంబుల నేర్పుచోఁ గులపతి *
వ్యాపారతాపారమై
మానాత్మప్రతిభల్ దిగీశ్వరులతో
మేలంబు సాగించె ల
క్ష్మీనారాయణ ! కీర్తిభాస్వర ! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా !

గురుసంతోషము

53 ఆనందంబుగఁ దండ్రియున్ సుతుఁడు వే
దాధ్యాపకస్థానదీ
క్షావిర్భావము లొంటఁ దా నెఱిఁగి య
క్కన్నార్యుఁ డత్యంతమో

*పదివేల బ్రాహ్మణ విద్యార్థుల కన్నదానాదికము లిచ్చి వేదాధ్యాపనము చేయించుచున్న ప్రభుఁడు కులపతి యనఁబడును.

దానన్ శుక్రబృహస్పతుల్ నెఱపుచం
దంబయ్యె నంచాడె ల
క్ష్మీనారాయణ ! కీర్తిభాస్వర ! సుర
శ్రీజాని యోగీశ్వరా!

ఆంఖాకాంక్ష

54 హీనాత్ముల్ భవదీయకీర్తికి మనం
బీర్ష్యాకులంబౌటఁ బ
త్రాన్ వ్రాయుచు లేనిపోని గురునిం
దావాక్యముల్ పీఠసం
స్థానాధీశుల కంపి రొక్కమొయి నాం
ఖాకాంక్షులం బోచుచున్
మానంజాలు నె తేలుకొండి విసమున్
వర్ధింపకుండంగ? ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర ! సుర
శ్రీజాని యోగీశ్వరా!

జనకసిద్ధి

55 ఆనంతర్యము ఘంటధీవరుఁడు స
న్న్యాసంబుఁ గై సేసి బ్ర
హ్మానందాఖ్యయతీశ్వరుం డగుచు వి
ద్యాదానమున్ సల్పి మా
ఖానందంబు గడించెఁగాదె బుధవ
ర్యా! యోగసిద్ధుండు ల

శ్రీమన్నారాయణ ! కీర్తిభాస్వర ! సుర
శ్రీజాని యోగీశ్వరా !

— రేపల్లిలో వేదబోధ —

56 తానస్తంగతుఁ డయ్యెఁ దండ్రి, యిఁక వే
దాధ్యాపనల్ రేపలిన్
బూనంగల్గినవారు లేమి నటకున్
బోఁగోరి యాశిష్యు నా
శ్లేనిన్ బాదరుపాఠశాలపయి ని
ల్పించెర్గదా నాఁడు ల
శ్రీమన్నారాయణ ! కీర్తిభాస్వర ! సుర
శ్రీజాని యోగీశ్వరా !

— గురుచిత్తనైర్మల్యము —

57 "పో, నీకేటికి వేదవిద్య" యని మున్
బో నెట్టి రేమాయెఁ? యి
మ్మే నిష్ఠన్ గనుచున్ దివాకరణపున్
మేటుల్ బడిన్ జేరి యా
చే నేర్పంబడి సర్వశాస్త్రముల వా
సిన్ గాంచరే నేఁడు ల
శ్రీమన్నారాయణ ! కీర్తిభాస్వర ! సుర
శ్రీజాని యోగీశ్వరా !

58 కానంజాలని బ్రాహ్మణాధములు దీ
ర్ఘక్రోధవహ్నిప్రభా

ధీనస్వాంతులుగాని, తత్త్వమును గు
త్తింపంగలారెల్ల లోఁ
బూనన్ జాలరు కోప మొక్కనిముసం
బున్ మిమ్ములంబోలి ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానిరోగీశ్వరా!

59 తేనెల్ జిల్కు భవద్వచోరచన కెం
తే సంతసం బొది శి
ష్యానుగ్రాహకచిత్రదీధితులఁ బూ
ర్ణానందముల్ గాంచి మీ
చే నధ్యాపితులైరి వైదికులె ద్వే
షింపంగఁబో కౌర! ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానిరోగీశ్వరా!

60 ఔ, నెవ్వా డుపకార మిచ్చెదరొ ము
న్నవ్వారి కవ్వారిగాఁ
దానుల్ బ్రత్యుపకారముల్ సలుపుచి
త్తం బూనులోకంబు; ద్వే
షానల్ గెంటిన కొంటెవారలకు శి
ష్యత్వంబు నిప్పించి మీ
ధీనైర్మల్యదయామహత్వముల సం
దీప్తంబుఁ గావింతె? ల

శ్రీమన్నారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజాని యోగీశ్వరా!

— ధృష్టద్యుమ్నవధ —

61 భానుం డంబరవీధి వెల్గుతఱి భూ
భాగంబునన్ గోటికి
టానీకంబులు గాలిలో ముసరుచా
యన్ శత్రువర్గంబు రో
షానన్ మిమ్ముల నొంటిగాఁ బొదివి ధృ
ష్టద్యుమ్న సంహార మె
ట్లోసిన్ జేతుమటంచు డంబములఁ గొ
ట్టెన్ గాని శక్యంబె? ల
శ్రీమన్నారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజాని యోగీశ్వరా!

— శుష్కవిద్యావిలాసము —

62 కానన్ రాని తమిస్రముల్ బెనుచు శు
ష్కప్రీతివిద్యారసా
ధీనుల్ తేజముఁ జూడఁజాలక దివాం
ధీభూతులై సర్వగ
ర్వానర్థంబులఁ దెచ్చిపెట్టుదురు, దే
వానాంప్రియుల్ వీరె, ల
శ్రీమన్నారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజాని యోగీశ్వరా!

— భా గ వ త ల క్ష ణ ము —

63 రాసైయున్నది రాకమాన దని ధీ
రస్వాంతు లెందే సుదా
సీనుల్ గావున దుష్టవర్తనులు గా
సింబెట్టుచో "కిం క" మం
చేనాఁడుఁ బదులొడ్డి భాగవతధ
ర్మేచ్ఛఁ విడంబోరు ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

— వి జ్ఞా ని హృ ద య ము —

64 నానావిద్యల నీటు ద్వేషమును మా
న్పంజాల దట్లుండ వి
జ్ఞానానందమయాంతరంగమున మా
త్సర్యపరిభావంబు కా
లూనం గల్గునె పొట్టవోసికొను వి
ద్యోద్రేక మేమందు? ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

— ఆ ధా న ము —

65 నానారీతుల నొక్కచెప్పవె శ్రుతుల్
"నానాహితాగ్ని" ర్యటం
చానందాబ్ధమునందు వేదహితక
ర్మాధారమైనట్టి యా

ధానంబుల్ సలుపం దలంచితిరి, క్లైత
త్సంకల్ప మీాడేర, ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

— ఉ పా స న బ ల ము —

66 ధ్యానానందసమాధిసంఘటితమే
ధాదక్షిణామూర్తిపూ
జానుప్రీతమనోవికాస మను బ్రి
హ్మానందకందంబు మీా
లోనన్ వర్ధిలి పూచి కాచి విలసి
ల్లున్ గల్పకంబట్ల ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

— సో మ యా గ ము —

67 కాని మ్మొ నొక సోమయాగమును సం
కల్పింతు నం చెంతొ మీా
దానన్ రాక్షసవత్సరంబున నె త
ద్యాగంబు సాగింపఁగా
మీా నవ్యప్రతిభాలతల్ దెసలఁ గ్రి
మ్మెన్ సోమయాజీశ! ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

ఋత్విక్స్థానము

68 మానింపం దగు బంధుల్ విహితక
ర్మప్రాప్తవాక్సింధుల్
దీనవ్యప్రతిభానియోగులను ఋ
త్విక్స్థానముం దుంచి బ్ర
హ్మానందంబుగ యజ్ఞదీక్ష నెఱపన్
బ్రాప్తించె మీ కోర! ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజాని యోగీశ్వరా!

రేపల్లి తిక్కన్న

69 ఆనాఁ డేకవి - మంత్రి - సోమపులఁ ది
క్కార్యాదులన్ గాంచఁ జే
తోనైర్మల్యనియోగిలోకమున కెం
తో కీర్తి సంధిల్లె; వ
ట్లీనాఁ డిందుల యజ్వ - మంత్రి - కవిరా
ట్కీర్తిప్రభుల్ మీరె ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజాని యోగీశ్వరా!

పిష్టపశుదీప్తి

70 సానందాధ్వరదీక్షఁ జూచి ఖలు లీ
ర్ష్యావేశముం బొంది మీ
పై నెంతేయు గుంటగించుతరిఁ ద
ర్వాదంబుఁ బోకార్చి లో

కానన్ నిల్పితి రార! విష్ణుపశుయా
గపరికిరియోద్దీప్తి ల
శ్రీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీరాజనియోగీశ్వరా!

— కర్మభ్రష్టత —

71 మీ నవ్యాద్భుతశాస్త్రచర్చలకు ను
న్మేషంబుగా వారు లో
లోనన్ బెగ్గిలి బారుబూరు మను చె
ల్గో నాల్గుల్గో కాలు మీ
పై నల్లించిరి కర్మభ్రష్టు లని దు
ర్వాదంబులన్ బెంచి ల
శ్రీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీరాజనియోగీశ్వరా!

— కవితాసిద్ధి —

72 నానావిద్యలు నేర్చినంత కవితా
నందంబు నందంగ వీ
లౌనా? ప్రాక్తనపుణ్యకర్మఫలతే
శాధీన మీభాగ్యమెం
దేనిన్ శేల్ బవ లేడ్చిరన్ జడుల కే
వీ? సంతతుల్ స్వామి! ల.
శ్రీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీరాజనియోగీశ్వరా!

—— అభియోగము ——

73 నానార్థుల గసివోవకే మసిని మే
నల బూసికొన్నట్టు లా
హీనాత్ముల్ గుదిగొన్న కోపమున వ్యా
జ్యేచ్ఛల్ మదిం బెంచి మీ
పైనం దా రభియోగముల్ బరపి దా
ర్భాగ్యంబు పాలైరి ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

—— విశ్వపతిదుర్బోధ ——

74 'ఏనాఁడీనొసటన్ లిఖింపఁబడెనో
యాబిచ్చపుంగూఁడు మీ
రీ నీచాత్ములయొద్ద విద్దెలను నేఁ
డే మానుచున్ గొంపకున్
బో నెంతో శుభ' మంచు విశ్వపతి సం
బోధించె శిష్యాళి, ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

—— దురుక్తిఖండనము ——

75 ఆనిర్భాగ్యకుతర్కవాగ్విలసన
వ్యాపారముల్ జూచుచున్

గానిమ్మం చౌక 'విశ్వపాఽసురజయ'
గ్రంథంబు నిర్మింపరే?
జానాపద్ధతి వర్ణికిఁ "భవతి! భి
క్షాం దేహి" యేకాదె? ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజాని యోగీశ్వరా!

దీక్షితప్రశస్తి

76 నానాంటఁ నిజశ్రౌతమార్గములు వి
న్యాణంబుగా హెచ్చుటఁ
జానై "దీక్షితపద్ధతం" చనిరి, భా
స్వత్పాఠశాలాళి కా
పైనఁ "దీక్షితపాఠశాల" లను శ
శ్వత్ ఖ్యాతిసేకూరె ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజాని యోగీశ్వరా!

పద్ధతిరీతి

77 మీ నూత్నంబగు పద్ధతిఁ నడుపఁ గం
పించి ర్నియోగివ్రిభుల్
మీ నూత్నంబగు పద్ధతిఁ గెడపఁ గం
పించి ర్మహా వైదికుల్
కానంజాలనివారి కెన్నిదివిటీల్
కాల్పింపఁ గన్పించు? ల

శ్రీమన్నారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

నియోగిభీతి

78 పోనీ మూరెఁడుపాటిచుట్టపొగసాం
పుల్ చంపుకోలేమినో
కూనల్ పెంచెడి కోరమీసముల సోఁ
కుల్ మానుకోలేమినో
మీ నూత్నప్రభ మానియోగులకుఁ గుం
భీపాకమై తోఁచె ల
శ్రీమన్నారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

పురోహితభీతి

79 స్థానంబందలిగారవం బరసి శ్రౌ
తస్మార్తవిధ్యుక్తక
ర్మానుష్ఠానములన్ నియోగి నడిపిం
పన్ గల్గుటన్ గొప్పక
ష్టానన్ దోఁగు పురోహితప్రతతి నో
టన్ గడ్డ వడ్డంతరా
గా నీమార్గము మట్టగింప మది సం
కల్పించినారేమొ ల
శ్రీమన్నారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

— శంకరాగతి —

80 ఆనాఁ డిట్లు మఠాధినాథులకుఁ గ్రో
ధావిష్టవిశ్వప్ప ప
త్రిన్ వ్రాసిన కొండెముల్ సదివినం
తన్ శంకరాచార్యు లా
గ్లానిన్ బాపఁదలంచి వచ్చి రది సం
ఘక్షేమమేగాదె ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

— ఆచార్యకోపము —

81 రాణన్ నేను మఠాధిరాజ నని గ
ర్వస్ఫూర్తి దీపింప నెం
తో నిష్ఠన్ * గుసుమాద్రిశంకరగురుం
డూరేగుచున్ వచ్చి మీ
పైనన్ గొండెములన్నియున్ వినుచుఁ గో
పం బాత్మలోఁ బెంచె ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

— సమావేశము —

82 మీనేర్పుల్ గనలేనిశంకరులు సం
ప్రీతిన్ సభన్ గూర్చ వి

---

* పుష్పగిరి.

ద్యానిష్ఠ బ్రికటించి శాస్త్రమున వా
క్యార్థంబుఁ గావించి వై
రానీకంబుల మాసకాలమునఁ ద
ర్కాంభోధి ముఁన్గించె ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజాని యోగీశ్వరా!

— శంకరపలాయనము —

83 తా నేమో మిము శిక్షసేతు ననిబ
ద్ధప్రీతి నేతెంచి యెం
దేనిన్ మీయెడఁ దప్పు కన్పడమిచే
నేతీర్పు నీకుండ వా
నానన్ గాలికి బుద్ధిసెప్పి గురుఁ డ
న్నా! యాంత్రు లేమయ్యె ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజాని యోగీశ్వరా!

— భాష్యనమస్కృతి —

84 మీనేర్పుల్ పచరింపఁబోవుతఱి స్వా
మిన్ గూర్చి సాష్టాంగస
న్మానంబుం బొనరింపకుండని జగ
న్మానార్హా కైలాసనా
థానూనోదితసూత్రభాష్యమును జో
హార్లంటిరే స్వామి! ల

శ్రీమన్నారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజాని యోగీశ్వరా!

— స ం క ర చ ర్య —

85 ఏనాఁడైనను ధర్మరక్షకులు ము
న్నీరీతిఁ గావించిరే
మానం బంది పలాయనక్రమము స
న్మానించిరే యంచు ము
న్నానాఁ డాగురుసంకరోత్పథముఁ దూ
ర్వారంగఁ బట్టించితే! ల
శ్రీమన్నారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజాని యోగీశ్వరా!

— వి జ య ము —

86 మానం బూడిచిపెట్టి విశ్వపతి ము
మ్మా రోడె, నాబావతోఁ
దా నోడఁగద మేన్మఱంది, తుది మా
త్సర్యపరిపూర్ణాత్ములై
యానాఁ డచ్చటివారు లోడి, రిఁక సా
హాయ్యంబుగా వచ్చి బ్ర
హ్మానందంబుగ స్వాము లోడిరి, భవ
న్మాహాత్మ్య మే మందు! ల
శ్రీమన్నారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజాని యోగీశ్వరా!

భట్టిప్రోలు నిర్బంధము

87 తా న శ్లేమియు గెల్పు సెప్పకయ వి
ద్వత్ శంకరుల్ భట్టిప్రోల్
బో నాచోటన విప్రులందఱును దీ
ర్పుఁ జెప్పమం చాడరే
పూనంబట్టినకర్మ మెందుఁ బోరుగా
ర్పోఁగాక పోదందురి ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

పుండ్రవిధి

88 శ్రీనిష్ఠాత్మనియోగివంశజనితుల్
ఛిద్రోర్ధ్వపుండ్రంబులన్
బూనన్ గూడదటంచుఁ గట్టడిని సం
బోధించి బోధించి నాఁ
డానామాలను మాన్పఁ ద్రిప్పితిరిగా
చా! దీక్షితాధీశ! ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

శాస్త్రచర్చ

89 తా నంతన్ "విధవావివాహములు శా
స్త్రప్రోక్తధర్మంబు ల

ద్దానన్ జెల్లు"నటంచుఁ జాటుతఱి వి
ద్యాసాగరుం డట్టి దెం
తో నిర్మూ శతఖండజగ్ఘరితము
ల్లొాఁగించి తూలింతె! ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజాని యోగీశ్వరా!

— ఖండనగ్రంథనిర్మాణము —

90 మీనేర్పుల్ గని డీకొనందలఁచి రం
పిల్లన్ బుధంమన్యులో
కానీకంబులు హింగురామకృముఖా
హంకారపంకంబు మీ
ధీసిద్ధాంతముగా నొనర్చితిరి కా
దే ఖండనల్ వ్రాసి ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజాని యోగీశ్వరా!

— శ్వశృతిరస్కృతి —

91 మీనేర్పంబడు వేదమంత్రతతిలో
మీమామ యొద్దేవరున్
బూనన్ దన్మతిఖండఖండమగు చా
ప్పున్ రాయరక్షోజయం
బే నిర్మింపరె! ధర్మరక్షకుల కే
దీ పక్షపాతంబు ల

శ్రీమన్నారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

— సు వ ర్ణ పు ష్ప జి గీ ష —

92 ధీనవ్యప్రతిభన్ దెసల్ గెలుచు దీ
ప్తిన్ దక్షిణామూర్తిసం
జ్ఞానిష్ఠం గని దాక్షిణాత్యుఁడు జిగీ
షన్ మిమ్ము రాఁబిల్చుచున్
దా నూర్పుంగరుపూలఁ బెట్టి తమితోఁ
దర్కించి మున్నోడి మీ
కానాఁ డాశతహేమపుష్పముల న
ట్లర్పించి పోలేదె? ల
శ్రీమన్నారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

— ది గ్వి జ య ము —

93 మీనూత్నద్యుతిన్ సునీపప్రథకు ను
న్మేషంబు సంధిల్ల హా
ర్థానన్ శంకరులట్ల దిగ్విజయమున్
సాఁగింపఁబోరే సశి
ష్యానీకంబుగ; రాణ్మహేంద్రపురిఁ జే
ర్చంబడ్డ విద్వత్సభా
స్థానంబందున నొంటిఁ బోరి జయమున్
సాధింప రే నాఁడు ల

శ్రీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజాని యోగీశ్వరా!

— ప్ర త్య క్ష శం క రు లు —

94 జ్ఞానానందమయస్వరూపు లగు సా
క్షాచ్ఛంకరుల్ భాతి మీ
రానాఁ డల్ల సభాస్థలిన్ నిలిచి వా
క్యార్థంబుఁ గావించు చం
దానన్ మండనమిశ్రశంకరవివా
దాస్థానమట్లుండె ల
శ్రీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజాని యోగీశ్వరా!

— నా య కుఁ డు పో రు —

95 ఆనాఁడే మిము గెల్వఁజాలని సద
స్యానీక మెంతెంతో దుః
ఖానన్ నాయఁకుడు వేంకటాద్రి మన ది
క్కౌం చేగినన్ దన్మనో
గ్లానిన్ దీర్పఁగ నాతఁడున్ దొడరి గె
ల్వన్ లేమిఁ జాతిల్లె, నెం
దేనిన్ మిణ్గురు లాసుధాకరుని బం
ధింపన్ దరంబౌనె? ల
శ్రీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజాని యోగీశ్వరా!

—పద్ధతివర్ణన—

96 మానింపందగు తావకార్యపథముల్
మన్నింపవే రెంతగాఁ
బూనన్ లాభముకల్గునో కొ- దురితాం
భోరాశి దాఁటించి శు
త్యానందం బిడునట్టిమార్గముల కా
రా! కీఁడు రాఁబోదు ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

—సిద్ధాంతము—

97 పూనంగావలె వేదకర్మనిచయం
బుల్ జిత్తసంశుద్ధికై
మానంగావలె భేదభావము జగ
న్మాన్యత్వ సంప్రాప్తికై
దానంజేసి లభించు ముక్తియని కా
దా మీరు బోధింతురే ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

98 పూనం గావలె నిందు నమ్మకము నె
ద్దుల్ వేదబోధంబులన్
మానం గావలెఁ బో నధఃపతితసం
బంధాఘబంధంబులన్

దానం బుట్టును ముక్తిమార్గమని కా
దా మీరుబోధింతురి ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

99 పూనం గావలె బంధుయాజనము సం
పూర్ణ ప్రభాస్ఫూర్తితో
మానంగావలె ఛిద్రపుండ్రమును ధ
ర్మప్రీతి చిత్తంబుతో
దానం జేకురు సంపదాళి యనికా
దా మీరు బోధింతురి ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

100 పూనంగావలె సర్వకార్యకరణం
బుల్ పూర్ణనిష్కాములై
మానంగావలెఁ గామ్యకర్మచయసం
బంధంబు లార్యాత్ములై
దానం గల్గును మోక్షసిద్ధి యని
కాదా మీరు బోధింతురి ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా!

శిష్యవ్యాప్తి

101 శ్రీనవ్యప్రతిభామనోహరులు మీ
శిష్యప్రకాండంబు లెం

తేర్పఁ గల్పకశాఖశాఖలన వ్యా
ప్తింగాంచి మీనూత్నదీ (!)
తానందంబును వర్ధిల్లెసల్ బరపి రా
హా! యేమి భాగ్యంబు ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజాని యోగీశ్వరా!

102 ఓ సిద్ధార్య! మహాత్మ! తావకమత
ప్రోద్ధారకుల్ శిష్యులై
మీనిష్ఠఁ గని రాత్మశిష్యుఁ డొకఁ, డా
మీ దేవురుఁ, బిమ్మటన్
గానన్ దొమ్మిదిమందియున్ దరణిపం
ఖ్యాకుల్ గదా యంట, ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజాని యోగీశ్వరా!

—— ప్రశిష్య ప్రచారము ——

103 ప్రాణాధారులుగారె సూరినుతరై
వాద్వైతసంస్థాపనా
ధీనస్వాంతులు మీప్రశిష్యులు యశో
దేదీప్యమానార్య వి
ద్యానందాత్మజు లిద్వరుం గలిసి మీ
ధర్మంబుఁ బోషింతురు ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజాని యోగీశ్వరా!

సన్న్యాసాశ్రమము

104 ఆనేమంబులతో నియోగిజన సం
ఘాధారమై మీప్రభా
భానుం డండఱ నుద్ధరించెఁ బిదపన్
వర్ణాశ్రమాచారస
న్మానం బేర్పడ శ్రీముఖాబ్దమున స
న్న్యాసంబు సిద్ధించె ల
క్ష్మీనారాయణ ! కీర్తిభాస్వర ! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా !

శతకనిర్మాణము

105 శ్రీనూత్నద్యుతి దీక్షితార్యపథ సం
సేవాధురీణుల్ రసా
నూనస్వాంతులు పుణ్యవర్తనులు మున్
గోటీశ్వరశాస్త్రితు లా
ర్యానందైకవిలాసభాసు లగు మా
ర్కండేయశర్మాఖ్యు లి
ద్దానిన్ వ్రాయుమటన్న వ్రాసితిఁ గృతా
ర్థంబయ్యె నాజన్మ ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర ! సుర
శ్రీజానియోగీశ్వరా !

సమర్పణము

106 శ్రీ నారాయణుఁ బోలి పావనదయా
సింధుండు వేదార్థవి

ద్యానిష్ఠాత్ముఁడు బ్రహ్మవర్చసము దే
హంబంది వెల్గొందె నో
కోనా నుజ్వలపుణ్యమూర్తియగు శ్రీ
కోటీశ్వరబ్రహ్మ క
త్యానందంబుగ మొక్కి మీకతక మే
నర్పించితిన్; పాహి! ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజాని యోగీశ్వరా!

— కథామధురిమ —

107 పోనిం డింకులఁ దప్పులుండ వని నేఁ
బోరాడ నీర్ష్యాత్ముచే
రానైయున్నది రాకమానదని ధై
ర్యం బాత్మలో నింపి నా
చేనౌనంతకు మీకథామధురిమన్
సేవించి తింకేమి? ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజాని యోగీశ్వరా!

— కవిప్రార్థన —

108 మీనైష్ఠిక్యపవిత్రమార్గ మవలం
బింపంగ లేకున్న నె
ట్లో నే దేశికసత్కథావిరచనా
లోలుండ నో దీక్షితా

ర్యా! వ న్నచ్యుత వేంకటాచలపతిన్
రక్షించవే తండ్రి! ల
క్ష్మీనారాయణ! కీర్తిభాస్వర! సుర
శ్రీజాని యోగీశ్వరా!

కవి మనవి.

శివస్తుతి

109 ఓసాంబ! సదాశివ! నే
మీ సత్కరుణాకటాక్ష మేదురదీప్తిన్
వ్రాసితి నెట్టులొ చిన్మయ
భాస! నియోగీశ్వరమును బాలింపఁగదే.

చిరస్థాయిత్వము

110 ఇందుల హస్తరామగగ
నేంద్రియమా(గి౦౩౬౧)కలిలోఁ బ్రజాపతిన్
జెందిన భాద్రమాసముఁనఁ
జెప్పి ముగించితి నీకృతిన్ దయా
మందిర! మీకృపారస మ
మందగతిన్ జిలిపించి దీని ని
ల్పం దలపెట్టు మాశశిది
వాకరతారము చంద్రశేఖరా!

క్షమార్పణము

111 ధవదచ్ఛస్ఫుటకీర్తిచంద్రికలు ది
గ్భాగంబు లంటంగ నా
కవితాశక్తికి సర్వముం బొగడ శ
క్యం బెట్లగుం వార్ధిలో
న విశిష్టాంబువులందుఁ బోర్లినను మీ
నం బెల్ల నీరంబుఁ గ్రో
ల వశం బానొక్కొ దీక్షితేంద్ర! నను న
ల్పజ్ఞుం క్షమింపంగదే!

గురుకటాక్షస్తవము

112 నాకుం జెందిన పూర్వపుణ్యబల స
న్నాహంబుచేఁ బిన్ననాఁ
డా కళ్యాణగుణాస్పదంబులగు బ్ర
హ్మానంద యోగీశ్వరా
స్తోకానందకటాక్షదీధితులలోఁ
దూఁగించి నన్ గొంత సు
శ్రీకుం జేసిన పూజ్యపాదయుగళిన్
సేవింతు మోక్షార్థినై.

నిష్కలుషశపథము

113 మీవారం చొక భేదబుద్ధి నవలం
బింపంగ లేఁ దట్టులే

మావారం చెదఁ బత్తపాతమును స
న్మానింపలేఁ; దిట్టి స
ద్భావం బేర్పడ మానియోగిజనతా
ధారుఁ గురూత్తంసునిన్
సేవింపన్ దలపెట్టితేని విబుధా
శీస్సుల్ సమున్ జేరుతన్.

— వేదవిద్వనతి —

114 సాదరబుద్ధి వేదసము
పార్జిత ధీప్రభమించి ధర్మశా
స్త్రోదిత కర్మనిష్ఠఁ బరి
శుద్ధమనస్కతఁగాంచి జ్ఞాన సం
పాదిత యోగసిద్ధి భవ
బంధవిముక్తిఁ గడించి నేఁటికిన్
వైదికపుణ్యమార్గముల
వర్తిలు విప్రుల పాదధూళి నే
నాదలఁదాల్చి వేదవిదు
లందఱముందఱఁ జాగిలించెదన్

— కుజననింద —

115 అజ్ఞానంబున మీరు మే మను మహా
హంకారపంకంబునన్
సుజ్ఞానప్రతిభైకదూరు లగుచున్
దోషజ్ఞు లాత్మీయ దో

షాజ్ఞల్ గావున పాడుఘోరకలిదూ
వ్యంబైన మార్గంబులన్
బ్రిజ్ఞల్ సూపుచు సూపవేత్త లిటు వి
ప్రద్వేషులైరేమొ; త
త్వజ్ఞల్ దుష్టపథానుసారులయి నిం
దన్ దల్లకిందాదురే!

—— కవినతులు ——

116 ఓ రసపూర్ణులార! సుగు
ణోత్తరులార! మదీయసత్కృతిన్
నీరసభావ మున్నయెడ
నీరసమంబుగఁ ద్రోసి హంస లె
ట్లారసి క్షీరముల్ గొనునొ
యారసికాగ్రితఁ బూని మీరలే
యీరసముల్ త్యజించి కల
యీరసముల్ గొనుఁడయ్య! మ్రొక్కెదన్.

శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ

ఓం తత్సత్ బ్రహ్మార్పణమస్తు.
